

gasunite

gaat verder in gastransport

Noord-Zuid Project
Milieueffectrapport
Leiding Odiliapeel-Schinnen
Eindrapport

**MER AANLEG AARDGASTRANSPORTLEIDING
ODILIAPEEL - SCHINNEN (MER 8)**

GASUNIE
EINDRAPPORT

2 maart 2009
110623/CE9/082/000623

Inhoud

Samenvatting	7
1 Inleiding	23
1.1	Waarom dit MER 23
1.2	Relatie met de Plan-M.E.R-procedure 26
1.3	Grensoverschrijdende effecten 27
1.4	Betrokken partijen en procedure 28
1.5	Vervolg 29
1.6	Leeswijzer 30
2 Achtergronden en doelstellingen	33
2.1	Inleiding 33
2.2	Gastransportsysteem en ontwikkeling gasmarkt 34
2.2.1	Bestaand gastransportsysteem 34
2.3	Zekere ontwikkelingen op de Nederlandse gasmarkt 37
2.3.1	Toename vraag transportcapaciteit gas 37
2.3.2	Uitbreiding aardgastransportnet voor zekere ontwikkelingen 39
2.4	Onzekere ontwikkelingen op de Nederlandse gasmarkt 40
2.5	Integrale oplossing 40
2.6	Voorgenomen activiteit en doelstellingen 41
3 Voorgenomen activiteit	43
3.1	Inleiding 43
3.2	Voorgenomen activiteit 43
3.3	Uitgangspunten bij tracering en variantontwikkeling 44
3.3.1	Tracering (ligging van het leidingtracé) 44
3.3.2	Aanleg 44
3.3.3	Aanlegperiode 47
3.4	Onderzochte tracés Odiliapeel - Schinnen 47
3.4.1	Tracéalternatieven en afweging 47
3.5	Toelichting tracé 50
3.5.1	Aandachtsgebieden langs het tracé 52
3.5.2	Uitbreiding bestaande locaties/afsluiterlocaties 55
3.6	Alternatieven in dit MER 57
4 Vergelijking van de alternatieven en MMA	59
4.1	Inleiding 59
4.2	Van voorkeurstracé naar MMA en VKA 59
4.3	Voorkeursalternatief (VKA) en meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) 60
4.3.1	Mitigerende maatregelen in VKA en MMA 61
4.3.2	Compenserende maatregelen in VKA en MMA 67
4.4	Milieueffecten leidingtracé 68
4.4.1	Onderscheidende effecten 69

4.4.2	Niet onderscheidende optredende effecten	72
4.5	Overzicht van effecten per gemeente	74
4.5.1	Sint Anthonis	76
4.5.2	Venray	76
4.5.3	Horst aan de Maas	77
4.5.4	Sevenum	77
4.5.5	Maasbree	78
4.5.6	Kessel	79
4.5.7	Venlo	79
4.5.8	Beesel	80
4.5.9	Roermond	81
4.5.10	Roerdalen	81
4.5.11	Echt Susteren	82
4.5.12	Sittard Geleen	83
4.5.13	Schinnen	84
Deel B		85
5	Gebieds- en effectenbeschrijving leidingentracé	87
5.1	Inleiding	87
5.1.1	Beoordelingscriteria	87
5.1.2	Effectcriteriumparagrafen	88
5.2	Bodem en water	91
5.2.1	Verandering grondwaterstand	91
5.2.2	Zetting en beïnvloeding gebouwen en infrastructuur	96
5.2.3	Doorsnijding van afsluitende lagen	101
5.2.4	Verandering grondwaterstroming	104
5.2.5	Beïnvloeding waterbodemmilieu en waterkolom	105
5.2.6	Beïnvloeding bodemkwaliteit door boorvloeistof	107
5.2.7	Aantasting Grondwater- en milieubeschermingsgebieden	109
5.2.8	Beïnvloeding bodem- en grondwaterverontreinigingslocaties	111
5.2.9	Warmte-invloed tracé op omgevingstemperatuur	116
5.3	Natuur	116
5.3.1	Beschermde gebieden	117
5.3.2	Beschermde soorten en Rode Lijst soorten	126
5.3.3	Leemten in kennis en informatie	133
5.4	Landschap en cultuurhistorie	134
5.4.1	Geomorfologie	134
5.4.2	Cultuurhistorie	138
5.5	Archeologie	142
5.5.1	Monumenten en waardevol gebied	142
5.6	Ruimtelijke omgeving	149
5.7	Milieu	153
5.7.1	Externe veiligheid	153
5.7.2	Geluid	157
5.7.3	Trillingen	158
5.7.4	Luchtkwaliteit	159
6	Effectbeschrijving leidingtracé op Duits grondgebied	161
6.1	Inleiding	161

6.2	Bodem en water	163
6.2.1	Verandering grondwaterstand	163
6.2.2	Zetting	165
6.2.3	Beïnvloeding van gebouwen en infrastructuur	165
6.2.4	Verandering grondwaterstroming	165
6.2.5	Beïnvloeding waterbodemmilieu en waterkolom	165
6.2.6	Beïnvloeding bodemkwaliteit door boerspoeing	165
6.2.7	Aantasting grondwater- en milieubeschermingsgebieden	166
6.2.8	Beïnvloeding bodem- en grondwaterverontreiniging locaties	166
6.2.9	Warmte-invloed tracé op omgevingstemperatuur	166
6.3	Natuur	166
6.3.1	Beïnvloeding Beschermd gebieden	166
6.3.2	Beïnvloeding beschermde soorten	169
6.4	Milieu	169
6.4.1	Externe veiligheid	169
6.4.2	Geluid	169
6.4.3	Trillingen	170
6.5	Grensoverschrijdende effecten samengevat	171
7	Beleidskader, te nemen besluiten, procedures	173
7.1	Inleiding	173
7.2	Uitgangspunten en randvoorwaarden beleid	173
7.3	Besluiten	176
7.4	Procedures	177
7.5	Beleidskader	178
7.5.1	Europees beleid	180
7.5.2	Rijksbeleid	181
7.5.3	Provinciaal beleid	193
7.5.4	Regionaal Beleid	203
7.5.5	Gemeentelijk beleid	203
7.5.6	Waterbeheer beleid	206
7.6	Milieu bij Gasunie	207
7.7	Veiligheid bij Gasunie	208
7.7.1	Risicobeheersing	208
7.7.2	Ontwerp en bouw	208
7.7.3	Gebruik (beheer & onderhoud)	209
7.7.4	Buitengebruikstelling	211
8	Leemten in kennis en aanzet evaluatieprogramma	213
8.1	Leemten in kennis	213
8.2	Aanzet evaluatieprogramma	213
Bijlage 1	Verklarende woordenlijst	215
Bijlage 2	Brief Ministerie Economische Zaken	223
Bijlage 3	Aanlegmethoden voor de aardgastransportleidingen	225
Bijlage 4	Overzicht van kruisingen in het voorgenomen tracé	239

Bijlage 5	Relatie richtlijnen en MER	245
Bijlage 6	Maatgevende kenmerkenkaart	251
Bijlage 7	Kaart Noord-Zuid project	253
Bijlage 8	Figuren effectbeoordeling	255
Bijlage 9	Archeologie-convenant RACM en Gasunie	257
Bijlage 10	Betrokkenheid Vlaamse overheid bij m.e.r.	259
Bijlage 11	Literatuurlijst	261
Bijlage	Bijlage Colofon	265

Achtergrondrapporten:

- Achtergrondrapport Natuur (kenmerk: 110623/CE9/076/000623)
- Passende Beoordeling (kenmerk:110623/CE9/078/000623)
- Odiliapeel – Hommelhof, Onderzoek flora en fauna in kader van natuurwetgeving en MER
- Hommelhof – Zuid Limburg, Onderzoek flora en fauna in kader van natuurwetgeving en MER
- Achtergrondrapport Water en Bodem (kenmerk:110623/CE9/078/000623)
- Achtergrondrapport Tracéafweging Oost - West (kenmerk : 110623/ZFG/001/000623)
- Achtergrondrapport Kwantitatieve Risicotoetsing tracé Odiliapeel – Schinnen (versie 1.3 kenmerk: DET. 2008.R.0433)
- Aardgasttransportleidingtracé Odiliapeel – Hommelhof (A665), Archeologisch vooronderzoek : bureaustudie ten behoeve van de MER-procedure (kenmerk:1581)
- Aardgasttransportleidingtracé Hommelhof – Schinnen (A665), Archeologisch vooronderzoek : bureaustudie ten behoeve van de MER-procedure (kenmerk: 1582)

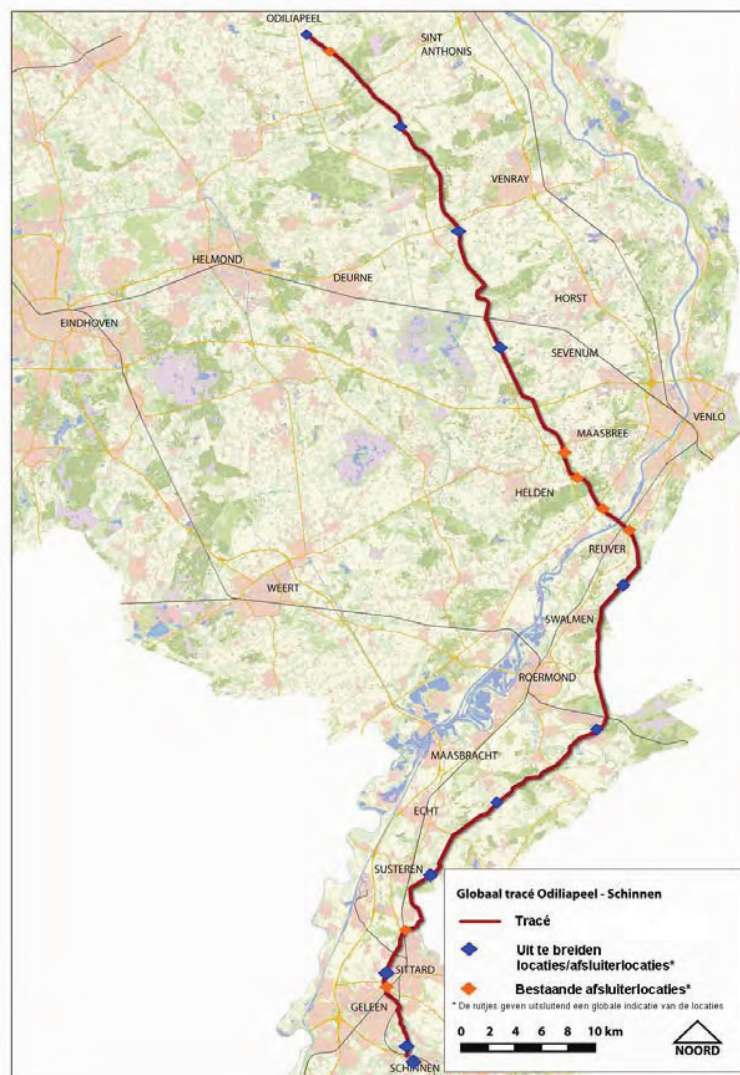
Samenvatting

INLEIDING

Gasunie is voornemens om tussen Odiliapeel en Schinnen een aardgastransportleiding te realiseren. In figuur S.1 is het traject Odiliapeel – Schinnen weergegeven. Het startpunt van de nieuwe leiding ligt in de gemeente Sint Anthonis, ten oosten van de kern Odiliapeel (gemeente Uden). Dit is tevens het eindpunt van de leiding van Beuningen naar Odiliapeel¹. De leiding eindigt iets ten westen van Schinnen in de gemeente Schinnen. Vandaar de naamgeving Odiliapeel – Schinnen.

Figuur S.1

Traject waar dit milieueffectrapport over gaat: Odiliapeel - Schinnen (blauwe lijn)

¹ Voor het tracé Beuningen - Odiliapeel is separaat een m.e.r.-procedure doorlopen, zie MER Aanleg Aardgastransportleiding Beuningen-Odiliapeel (MER 7), ARCADIS, d.d. 31-1-08. Deze is afgerond met een positief toetsingadvies van de commissie m.e.r. in de zomer van 2008.

WAAROM IS DE NIEUWE LEIDING NOODZAKELIJK?

De toenemende binnenlandse vraag, de afname van het binnenlandse aanbod en het productieplafond van het Groningenveld maakt de import van additioneel gas noodzakelijk. Dit additioneel importgas is in de nabije toekomst alleen beschikbaar in Rysum en deels in Oude Statenzijl. Aanvullende aardgastransportleidingen zijn nodig om op termijn de energievoorziening in Nederland zeker te stellen. Het “Noord-Zuid project” betreft de realisatie van deze aanvullende aardgastransportleidingen.

Het project Odiliapeel – Schinnen maakt deel uit van dit grotere project genaamd ‘Noord-Zuid project’ (zie figuur S.2). Vanwege de omvang en fasering van het Noord-Zuid project is een onderverdeling in deeltrajecten gemaakt, waarbij voor de afzonderlijke trajecten een m.e.r.-procedure wordt doorlopen. Dit milieueffectrapport gaat over deeltraject Odiliapeel-Schinnen.

Figuur S.2

Overzichtskaart Noord-Zuid projecten.

MER-plicht

De realisatie van een aardgastransportleiding is m.e.r.-plichtig indien deze een diameter van meer dan 80 cm en een lengte van meer dan 40 kilometer heeft. De besluit-m.e.r.-procedure voor het realiseren van de aardgastransportleiding tussen Odiliapeel en Schinnen is voor het kruisen van de Maas gekoppeld aan het besluit van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) en de Grondwaterwet (Gww). Uit de prognose van het waterbezuwaar blijkt dat de hoeveelheid te onttrekken water meer dan 3 miljoen m³ per jaar bedraagt². Hierbij is uitgegaan van een robuust ontwerp. Voor de herziening van bepaalde bestemmingsplannen geldt bovendien de plan-m.e.r.-procedure.

Grensoverschrijdende effecten

Voor m.e.r.-plichtige projecten, die voorzien zijn binnen een afstand van 5 kilometer van de landsgrens gelden de regels van het ESPOO-verdrag³. Delen van het tracé Odiliapeel – Schinnen vallen binnen deze afstand, zoals aangegeven in de volgende afbeelding. De buurlanden, zowel Duitsland als België (Vlaanderen), dienen geïnformeerd te worden over het project en de grensoverschrijdende effecten.

DUITSLAND

Dit gebeurt voor Duitsland op basis van de in het Duits vertaalde Nederlandse producten: de startnotitie, de samenvatting van het MER en de relevante tekstdelen van de effectbeschrijving. Deze stukken worden ter inzage gelegd bij de relevante partijen in Duitsland.

BELGIË

Uit de startnotitie is gebleken dat de aanleg van de gasleiding geen grensoverschrijdende invloed in België heeft. Door de Belgische bevoegde gezagen is dit bevestigd. Daarom wordt de procedure in Vlaanderen niet doorlopen⁴.

Startnotitie

Voorafgaand aan dit MER is de startnotitie verschenen. Op 9 mei 2008 is met de bekendmaking van de startnotitie in de Nederlandse Staatscourant de m.e.r.-procedure van start gegaan. De startnotitie heeft ten behoeve van de inspraak gedurende zes weken ter inzage gelegen (van vrijdag 9 mei 2008 tot en met donderdag 19 juni 2008). Omdat een deel van het tracé mogelijk milieueffecten op Duits grondgebied tot gevolg heeft, heeft de startnotitie ook in Duitsland ter inzage gelegen, zodat ook vanuit Duitsland ingesproken kon worden.

Adviesrichtlijnen Commissie voor de Milieueffectrapportage

Op basis van de inspraakreacties op de startnotitie heeft de Commissie voor de Milieueffectrapportage een advies voor de richtlijnen voor de inhoud van dit MER uitgebracht 30 juni 2008 aan de bevoegde gezagen.

Richtlijnen bevoegde gezagen

De bevoegde gezagen hebben bijna allemaal de richtlijnen voor de inhoud van dit MER vastgesteld. Dit MER is mede aan de hand van deze richtlijnen opgesteld.

² Prognose van het waterbezuwaar, door ARCADIS, d.d. 1 februari 2008, met kenmerk 110623/ce8/1b8/000515 en Achtergrondrapport Water en Bodem bij dit MER.

³ Het Verdrag in zake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband en van de Aanhangsels I, II, III, IV, V, VI en VII, ondertekend te Espoo op 25 februari 1991.

⁴ Zie bijlage 10 van dit MER.

De volgende bevoegde gezagen zijn in Nederland bij deze m.e.r.-procedure betrokken:

- Gemeenten: Sint Anthonis, Venray, Horst aan de Maas, Sevenum, Maasbree, Kessel, Venlo, Beesel, Roermond, Roerdalen, Echt-Susteren, Sittard-Geleen en Schinnen.
- Provincie Noord-Brabant.
- Provincie Limburg.
- Rijkswaterstaat.

Aanvaardbaarheidsbeoordeling, inspraak en toetsing

Na indiening van het MER door Gasunie heeft het bevoegd gezag zes weken om te bepalen of het rapport voldoet aan de richtlijnen of dat het onjuistheden bevat.

Na aanvaarding van het MER en kennisgeving volgt een inspraakperiode van zes weken. Tevens zullen de wettelijk adviseurs een advies uitbrengen over het milieueffectrapport.

Na inspraak zal de Commissie m.e.r. het MER toetsen aan de Richtlijnen, op juistheid en volledigheid en aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER. Het bevoegd gezag gebruikt dit toetsingsadvies vervolgens bij de procedures in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de Grondwaterwet en bij de herziening van bestemmingsplannen.

VOORGENOMEN ACTIVITEIT

Gasunie is voornemens om tussen Odiliapeel en Schinnen een aardgastransportleiding te realiseren. De voorgenomen activiteit bestaat uit:

- De realisatie van een nieuwe leiding van 48" tussen Odiliapeel en Schinnen met een lengte van circa 100 km.
- Uitbreiding van de 11 locaties/afsluiterlocaties zoals opgenomen in figuur S.1.

Vanaf Hommelhof is bundeling met leidingen A-578, A-520, A-521 en A-630 tot Schinnen de voor de hand liggende keuze. Hier is geen alternatieve bundeling mogelijk. De tracéalternatieven zijn aangegeven in figuur S.3.

In de startnotitie is een afweging gemaakt tussen twee tracéalternatieven, Oost en West. Voor deze afweging zijn een aantal belangrijke verschillen inzichtelijk gemaakt. Ook is hierin uitgewerkt hoe getracht is het moeilijke tracé bij Maasbracht te optimaliseren (tracé West). Hieruit kwam het oosttracé als beste naar voren.

Aanvullend op de startnotitie is op basis van vragen van de commissie voor de m.e.r. in achtergrondrapport 'Tracéafweging Oost - West' het doorlopen proces en de gemaakte keuze voor het Oosttracé nader toegelicht en onderbouwd. Hierbij zijn vijf varianten van het westtracé uitgewerkt, waarvan er slechts twee technisch realistisch haalbaar zijn. De andere varianten gaan samen met grote uitvoeringsrisico's als gevolg van de aanwezigheid van (grof) grind in de ondergrond. De milieueffecten van deze twee varianten zijn vergeleken met die van het oosttracé op het zelfde niveau als in de startnotitie. Hieruit komt het oosttracé als beste naar voren.

Figuur S.3

De twee mogelijke gebundelde tracés West en Oost.

DE AANLEG VAN DE LEIDING EN DE KEUZES BIJ TRACÉRING

Bij de planning van het project is al ruimschoots aandacht besteed aan de voorkoming en minimalisatie van milieurisico's. Tracés, maatregelen en tijdplan van de bouw zijn bijvoorbeeld vanwege verwachte milieueffecten aangepast.

Bij de aanleg van de gasleiding zijn extra maatregelen ter voorkoming of minimalisatie van effecten mogelijk. Hieronder een overzicht van deze maatregelen:

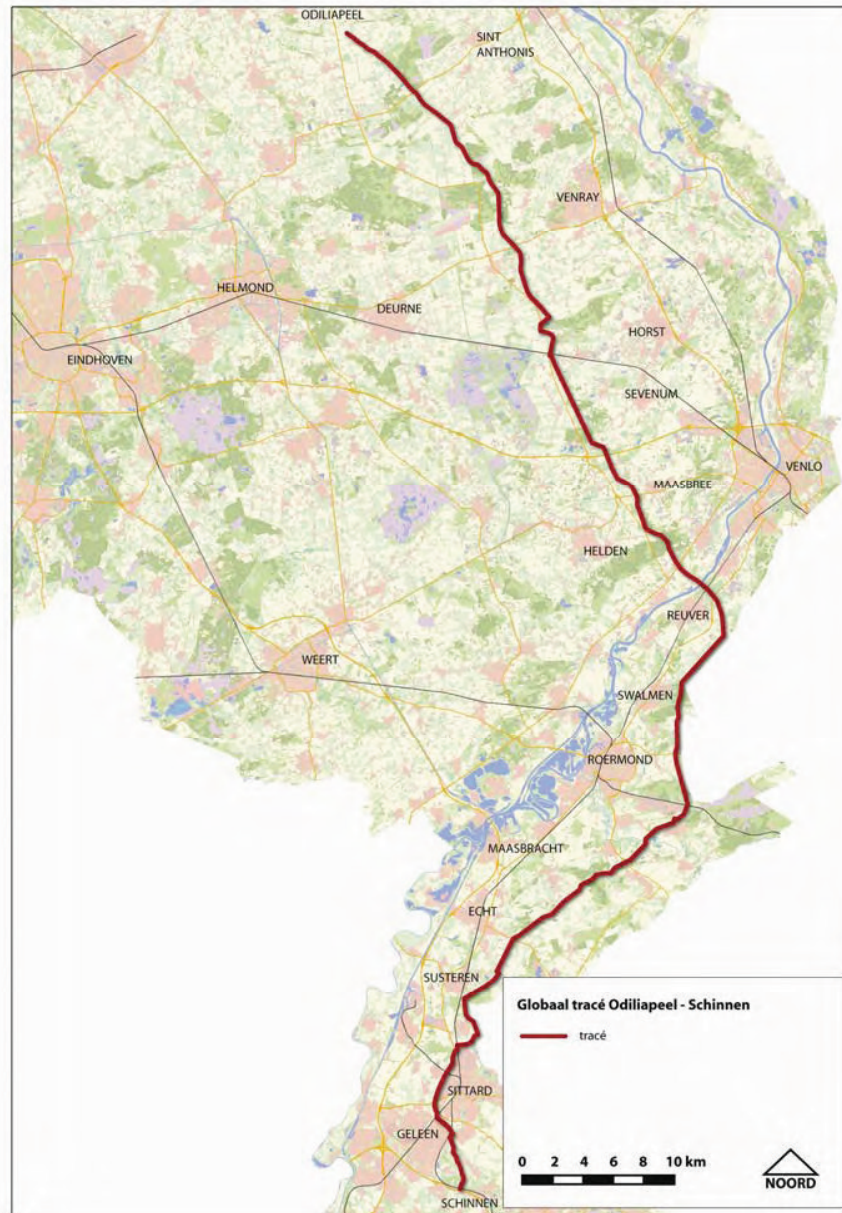
- Het is het streven van Gasunie om de lengte van het nieuw aan te leggen tracé zo kort mogelijk te houden (dat is vanuit economisch en energetisch oogpunt aantrekkelijk) en het tracé wordt zo goed mogelijk ingepast in de omgeving.
- Bestaande en geplande woonbebouwing en bedrijfspanden worden ontzien bij de tracéring.
- Beschermde gebieden zoals Natura 2000-gebieden en de Ecologische Hoofdstructuur worden zoveel mogelijk vermeden.
- De aardgastransportleiding wordt waar mogelijk, conform het overheidsbeleid gebundeld aangelegd met bestaande leidingen. Compressorstations en afsluiterlocaties sluiten waar mogelijk aan op bestaande Gasunie-locaties om het ruimtebeslag en de belemmerde strook aan beide zijde van de leidingen zo klein mogelijk te houden.
- Het gebruik van oppervlak wordt beperkt tot het technisch absoluut noodzakelijke.
- Bij de aanleg van de leiding wordt gebruik gemaakt van de meest moderne methoden en technieken.
- Gasunie streeft ernaar de aardgasleiding buiten de kritische perioden (vogelbroedseizoen, vroege voorjaar) aan te leggen om negatieve effecten op bijvoorbeeld broedende vogels, paddentrek en waardevolle flora te voorkomen. Mocht de situatie zich voordoen dat de aanleg binnen de kritische perioden moet plaatsvinden, dan zullen aanvullende maatregelen worden genomen.
- Direct na afsluiting van de bouwmaatregelen worden de bodemopbouw en de teeltlaag zorgvuldig teruggebracht. Voor de opbrengstderving tijdens de aanlegperiode wordt de grondgebruiker financieel gecompenseerd.

HET TRACÉ ODILIAPEEL – SCHINNEN

Het tracé gaat vanaf afsluiterlocatie Odiliapeel grotendeels door landelijk gebied dat in gebruik is voor agrarische doeleinden naar Schinnen. Lokaal worden solitaire bebouwing en kernen gepasseerd.

Figuur S.4

Globaal tracé
Odiliapeel - Schinnen

BESCHERMDE GEBIEDEN

Hieronder wordt ingegaan op enkele belangrijke passages op het traject Odiliapeel - Schinnen. Het tracé doorkruist een vijftal Natura 2000-gebieden. In het Achtergrondrapport Natuur en de Passende beoordeling behorende bij dit MER zijn de huidige natuurwaarden en de – in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 – beschermde habitats en soorten toegelicht:

NATURA 2000

- Swalmdal (Habitatrichtlijngebied).
- Meinweg (Vogelrichtlijngebied en Habitatrichtlijngebied).
- Roerdal (Habitatrichtlijngebied).
- Geleenbeekdal (Habitatrichtlijngebied).

- Rouwkuilen (Beschermd natuurmonument).

Het Natura 2000-gebied **Swalmdal** wordt gekruist door een HDD boring (horizontaal gestuurde boring). De boring passeert de Bosstraat, de Swalm, een leiding en de Kroppestraat. De pers- en ontvangstuip liggen buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied.

Natura 2000-gebied **Meinweg** wordt door middel van een open ontgraving (en aanleg in den droge) gekruist. Om zoveel mogelijk overlast te voorkomen wordt gewerkt met een versmalde werkstrook. Voor het kruisen van dit gebied wordt gebruik gemaakt van een bestaande leidingenstrook met hoogspanningskabels. De strook is reeds in de huidige staat vrijgehouden van hoogopgaande en diepwortelende beplanting. De spoorlijn in het zuiden van het gebied wordt via een GFT/MB (Gesloten Front Techniek) gepasseerd.

De Roer en de noordelijke oever wordt door middel van een GFT boring (Gesloten Front Techniek) gekruist. Het overige tracédeel dat het Natura 2000-gebied **Roerdal** kruist wordt in den droge aangelegd.

Het tracé door het Natura 2000-gebied **Geleenbeekdal** wordt in den droge. Kruising met de Geleenbeek vindt plaats door middel van een GFT boring (Gesloten Front Techniek).

De **Rouwkuilen** wordt gekruist met een HDD-boring.

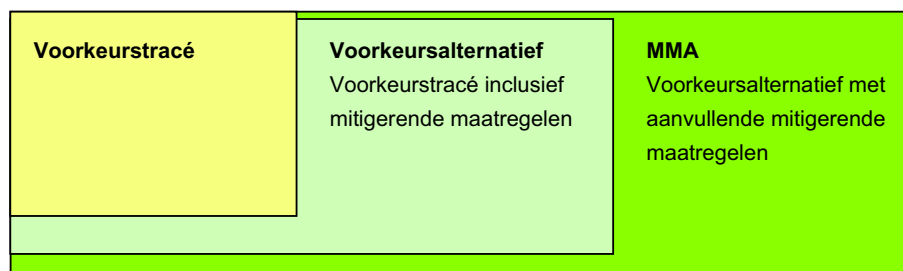
Behalve bovengenoemde Natura 2000-gebieden doorkruist en passeert het tracé circa 50 gebieden die zijn aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Bepaalde delen van deze EHS-gebieden worden door open ontgraving gekruist, andere delen door middel van boringen. Daarnaast kruist het tracé verscheidene ecologische verbindingzones, in Noord-Brabant Agrarische Hoofdstructuurlandschappen (AHS) en in Limburg Provinciale Ontwikkelingszone Groen gebieden (POG).

EFFECTEN LEIDINGTRACÉ

In het MER worden het voorkeurstracé, het voorkeursalternatief en het MMA van de aardgastransportleiding tussen Odiliapeel en Schinnen vergeleken met de referentiesituatie. Vanuit de invloed van het voorkeurstracé zijn het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) en het voorkeursalternatief (VKA) ontwikkeld. Om de optredende negatieve effecten te verzachten zijn vervolgens mitigerende en compenserende maatregelen benoemd. Een selectie van deze maatregelen maken onderdeel uit van het voorkeursalternatief. Het MMA bevat alle mitigerende en compenserende maatregelen.

Figuur S.5

Voorkeurstracé
Voorkeursalternatief
MMA

De effecten op het milieu van deze drie alternatieven zijn in beeld gebracht voor een zevental aspecten, te weten:

- Bodem en water.
- Natuur.
- Landschap, geomorfologie en cultuurhistorie.
- Archeologie.
- Ruimtelijke omgeving.
- Externe veiligheid.
- Geluid en trillingen.

Dit heeft geleid tot de scores in tabel S.1. De effecten zijn vooral kwalitatief beoordeeld, waarbij de onderstaande zevenpuntsschaal is toegepast.

Tabel S.1

Toepassing van zevenpuntsschaal bij kwalitatieve beoordeling van de effecten

Score	Omschrijving
+++	Zeer positief ten opzichte van de referentiesituatie
++	Positief ten opzichte van de referentiesituatie
+	Licht positief ten opzichte van de referentiesituatie
0	Neutraal
-	Licht negatief ten opzichte van de referentiesituatie
--	Negatief ten opzichte van de referentiesituatie
---	Zeer negatief ten opzichte van de referentiesituatie

Toelichting op de effecten volgt na de tabel. In de toelichting op de effecten wordt onderscheid gemaakt tussen 'onderscheidende effecten' en 'niet onderscheidende effecten'. Onderscheidende effecten zijn effecten van de alternatieven die onderling verschillen van elkaar en daarom een andere score toebedeeld hebben gekregen. Niet onderscheidende effecten zijn effecten van de alternatieven die niet verschillen. De drie alternatieven hebben op die betreffende aspecten hetzelfde effect.

Hiernaast zijn er nog enkele criteria waarvoor de invloed van de drie alternatieven overeen komt met de referentiesituatie, resulterend in een neutrale beoordeling (0). Deze criteria zijn hierna kort benoemd en worden verder niet toegelicht in deze samenvatting:

- Doorsnijding van de afsluitende lagen.
- Verandering grondwaterstroming.
- Aantasting cultuurhistorische waardevolle gebieden en cultuurhistorisch waardevolle structuren en patronen.
- Ruimtebeslag op bestaande en toekomstige woongebieden (permanent).
- Ruimtebeslag op bestaande en toekomstige werkgebieden (permanent).
- Ruimtebeslag op recreatiegebieden.
- Doorsnijding infrastructuur.
- Plaatsgebonden risico.
- Trillingen.
- Luchtkwaliteit.

Tabel S.2

Integrale effectvergelijking
leidingstracé
T: Tijdelijk effect
P: Permanent effect

Criterion	Referentie-situatie	Voorkeurs-tracé	MMA	Voorkeurs-alternatief
Bodem en water				
Verandering grondwaterstand (T)	0			
Zetting (P)	0	-	0	-
Doorsnijding van afsluitende lagen (T)	0	0	0	0
Verandering stabiliteit infrastructuur en bebouwing (P)	0	-	0	-
Verandering grondwaterstroming (T)	0	0	0	0
Beïnvloeding waterbodemmilieu en waterkolom (T)	0	-	-	-
Beïnvloeding bodemkwaliteit door boerspoeiing (P)	0	-	-	-
Aantasting grondwater- en milieubeschermingsgebieden (P/T)	0	-	0	-
Beïnvloeding bodem- en grondwaterverontreiniging locaties (T)	0	--	-	-
Natuur				
Beïnvloeding beschermde gebieden				
Natura 2000 (T)	0	---	--	--
EHS (T)	0	---	--	--
EVZ/POG (T)	0	-	-	-
Beïnvloeding soorten				
Flora (T)	0	--	-	-
Fauna (T)	0	---	-	-
Geomorfologie en cultuurhistorie				
Aantasting GEA-objecten en overige waardevolle geomorfologische vormen (P)	0	--	-	--
Aantasting cultuurhistorische waardevolle gebieden en cultuurhistorisch waardevolle structuren en patronen (P)	0	0	0	0
Archeologie				
Aantasting archeologische terreinen en bekende vindplaatsen (P)	0	-	-	-
Potentieel archeologisch waardevol en zeer waardevol gebied (P)	0	-	-	-
Ruimtelijke omgeving				
Ruimtebeslag op bestaande en toekomstige woongebieden (P)	0	0	0	0
Ruimtebeslag op bestaande en toekomstige werkgebieden (P)	0	0	0	0
Ruimtebeslag op recreatiegebieden (P/T)	0	0	0	0
Doorsnijding infrastructuur (T)	0	0	0	0
Beïnvloeding landbouw en landbouwgronden (T)	0	-	-	-
Externe veiligheid				
Plaatsgebonden risico (P)	0	0	0	0
Groepsrisico (P)	0	-	-	-
Geluid, trillingen en lucht				
Geluidshinder aanlegfase (T)	0	-	-	-
Trillingen (T)	0	0	0	0
Luchtkwaliteit (T/P)	0	0	0	0

ONDERSCHIEDENDE EFFECTEN

Bodem en water

Zetting

Voor het voorkeurs-tracé en het voorkeurs-alternatief is ingeschat dat de totale zetting als gevolg van de leidingsleuf in het gebied buiten de Maas-, Swalm- en Roerdalen beperkt blijft tot maximaal 0,01 m aan de rand van de werkstrook tot 0 m aan de rand van het beïnvloedingsgebied voor grondwaterstanddaling. Bij deze orde-grootte zijn geen grote risico's op belangen (woningen, gevoelige objecten) te verwachten (0).

De zettingen in dit gebied veroorzaakt door de bemaling van de bouwkuipen kunnen aan de rand van het werkterrein oplopen tot circa 0,02 m. De zettingen nemen af tot 0 m aan de rand van het invloedsgebied. Bij zettingen variërend tussen 0,01 m en 0,02 m moet rekening gehouden worden met mogelijke risico's op belangen zoals woningen en andere gevoelige objecten (-).

Voor de Maas-, Swalm- en Roerdalen is ingeschat dat de zettingen veroorzaakt door de sleufbemaling kunnen oplopen tot 0,01 m à 0,03 m. Voor de bemaling van het grondwater in de bouwkuipen voor de kruisingen is een grotere maaiveld zetting bepaald. Naar schatting kunnen deze zettingen oplopen tot 0,06 m à 0,08 m.

Maaiveldzettingen die groter zijn dan 0,05 m geven een grote kans op schade aan belangen als woningen, infrastructuur en gevoelige objecten. Bij zettingen in de orde van 0,01 à 0,02 m is de kans op schade klein.

In het MMA wordt de invloed op de grondwaterstand sterk beperkt onder andere door het lokaal inzetten van retourbemaling. Hierdoor is de optredende zetting nihil (0).

Verandering stabiliteit infrastructuur en bebouwing

Voor het voorkeurstracé en het voorkeursalternatief zijn er vijf locaties waar mogelijk een risico op schade is en vijf locaties waar de kans op schade groot is. Op de overige tracédelen is geen kans op schade. Omdat het overgrote deel van het tracé geen kans op schade heeft, is het globale effect beoordeeld als licht negatief (-).

In het MMA wordt de invloed op de grondwaterstand sterk beperkt door het nemen van mitigerende maatregelen. Hierdoor is de optredende verandering in stabiliteit van infrastructuur en bebouwing nihil (0).

Aantasting grondwater- en milieubeschermingsgebieden

Het effect op de grondwaterbeschermingsgebieden wordt veroorzaakt door de tijdelijke verlaging van de grondwaterstand in het voorkeurstracé en het VKA. Dit is als licht negatief beoordeeld (-).

In het MMA wordt de invloed op de grondwaterstand sterk beperkt. Er blijft echter sprake van beïnvloeding. Deze beïnvloeding is ten opzichte van de referentiesituatie te verwaarlozen (0).

Beïnvloeding bodem- en grondwaterverontreiniging locaties

Uit de verkenning naar de (mogelijke) gevallen van ernstige verontreiniging blijkt dat het tracé op één plaats een locatie met (mogelijke) gevallen van ernstige verontreiniging kruist. Het betreft hier een verdachte locatie, tot nog toe is er geen informatie over deze verontreiniging beschikbaar. Het mogelijk beïnvloeden van (mogelijk) aanwezige ernstige gevallen van verontreiniging op of langs het tracé is als negatief beoordeeld voor het voorkeurstracé (- -). In het MMA en het VKA wordt de invloed op de grondwaterstand sterk beperkt. De invloed op bodem- en grondwaterverontreinigingslocaties is hierdoor licht negatief beoordeeld (-).

Natuur

Beschermde gebieden

De invloed op beschermde gebieden is het grootst voor het voorkeurstracé. In het voorkeursalternatief en het MMA worden maatregelen getroffen om deze invloed zoveel mogelijk te beperken. Hierdoor scoren deze twee alternatieven gunstiger voor de invloed op beschermde gebieden.

Natura 2000

Doordat Gasunie op voorhand al heeft gekozen om de *Rouwkuilen* en *Swalmdal* door middel van een HDD-boring te passeren, zijn de effecten gering. Ruimtebeslag, vergraving en versnippering treden niet op in zowel Rouwkuilen als Swalmdal. Wel is er een negatief effect als gevolg van verstoring en significant negatief effect⁵ als gevolg van verdroging in Rouwkuilen. In het Swalmdal treden negatieve effecten als gevolg van verdroging op. De *Meinweg*, het *Roerdal* en het *Geleenbeekdal* worden alle geheel of gedeeltelijk door middel van een open ontgraving gekruist. Hierdoor treedt bij alle gebieden ruimtebeslag op. Het ruimtebeslag leidt alleen bij de gebieden Meinweg en Roerdal tot vergraving van kwalificerende habitattypen en soorten. Ook is bij deze beide gebieden sprake van verstoring en verdroging. Bij de Meinweg is daarnaast sprake van versnippering. Verstoringseffecten zijn het grootst op de Meinweg, aangezien kwalificerende broedvogels van de Meinweg verstoord kunnen worden door de werkzaamheden (indien deze tijdens het broedseizoen plaatsvinden). Verdrogingseffecten zijn het grootst in de Rouwkuilen, Meinweg en het Roerdal. Alle negatieve effecten op de Meinweg zijn significant negatief beoordeeld. In het Roerdal treden alleen als gevolg van verdroging significant negatieve effecten op. De effecten als gevolg van vergraving en verstoring zijn negatief beoordeeld (- -). Op het Geleenbeekdal treden, behalve ruimtebeslag, geen negatieve effecten op de kwalificerende habitattypen en soorten. Het voorkeurs tracé heeft significant negatieve effecten op Natura2000 gebieden wat zeer negatief is beoordeeld (- - -). De (significant) negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden zijn nader onderzocht in een Passende Beoordeling. Uit de Passende beoordeling komt naar voren dat indien aan alle mitigerende maatregelen voldaan wordt, zoals in het MMA en VKA het geval is, er geen sprake zal zijn van een significant negatief effect.

Voor de Natura 2000-gebieden geldt dat er na het nemen van mitigerende maatregelen in het voorkeursalternatief en het MMA geen zeer negatieve effecten meer optreden. De resterende optredende effecten zijn echter negatief beoordeeld (- -).

EHS

Op verschillende plaatsen worden gebieden doorsneden die onderdeel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur. Hierdoor is er sprake van licht tot sterk negatieve effecten als gevolg van zowel tijdelijk als permanent ruimtebeslag. Daarnaast zijn er zeer negatieve effecten te verwachten als gevolg van vergraving en versnippering. Als gevolg van verstoring van de gebieden zijn licht negatieve effecten te verwachten. Op verschillende EHS-gebieden zijn licht negatieve tot sterk negatieve verdrogingseffecten te verwachten als gevolg van de bemalingswerkzaamheden van sleuf en kruisingen. Deze zijn dan ook zeer negatief beoordeeld (- - -).

Het VKA en MMA scoren negatief door de beperking van de invloed met mitigerende maatregelen zoals het beperken van de werkstrook (- -).

⁵ Bij Natura2000 gebieden dient conform het wettelijke kader getoetst te worden of door de voorgenomen activiteit significant negatieve effecten optreden op de vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen van het gebied.

Beschermde soorten

Flora

Bemalingen kunnen gedurende het groeiseizoen (afhankelijk van soort) van planten leiden tot negatieve effecten door verdroging van standplaatsen. In diverse verdrogingsgevoelige vegetaties treedt verdroging op als gevolg van de bemalingswerkzaamheden. Het is niet van alle verdrogingsgevoelige natuurgebieden bekend welke beschermde plantensoorten aanwezig zijn binnen deze gebieden.

Op de leidingstrook komen onder de aangetroffen flora geen strikt beschermde soorten (tabel 3 Flora- en Faunawet) voor. Wel zijn diverse overige beschermde soorten (tabel 2 Flora- en Faunawet) aangetroffen. Vergraving van standplaatsen van deze beschermde soorten kan niet uitgesloten worden. Daarnaast zijn diverse standplaatsen van soorten uit tabel 1 van de Flora- en Faunawet en Rode Lijst soorten bekend op de leidingstrook. Ook deze soorten worden mogelijk aangetast gedurende de aanleg van het tracé. Dit is negatief beoordeeld voor het voorkeustracé (- -). Na het nemen van mitigerende maatregelen is in het MMA en het VKA slechts nog sprake van licht negatieve effecten (-).

Fauna

Op diverse locaties worden leefgebieden van vleermuizen, dassen, overige zoogdieren, broedvogels, reptielen, amfibieën, vissen, ongewervelden en mollusken doorsneden. Dit wordt als zeer negatief beoordeeld voor het voorkeustracé (- -). Door het toepassen van de mitigerende maatregelen is er in het MMA en het VKA slechts nog sprake van licht negatieve effecten (-).

Geomorfologie en cultuurhistorie

Aantasting GEA-objecten en overige waardevolle geomorfologische vormen

De aanleg van de aardgastransportleiding brengt 5 doorsnijdingen van GEA-objecten met zich mee. Het betreft hier de objecten Reuver Baarlo, Swalm, Assenray (de dagzoom van de Peelrandbreuk), Roer en oude loop Roer. Voor alle vijf de objecten geldt dat de oorspronkelijk aanwezige bodemprofielen verstoord worden en dat deze slechts in beperkte mate te herstellen zijn. Er is dus sprake van aantasting van aanwezige waarden tijdens en na de aanleg. Om deze reden worden de vergravingen als negatief beoordeeld voor het voorkeustracé en het VKA (- -). Door het beperken van de breedte van de werkstrook is deze invloed minder sterk in het MMA (-).

NIET ONDERSCHIEDENDE EFFECTEN

Bodem en water

Beïnvloeding waterbodemmilieu en waterkolom

Gezien de afmetingen en de doorstroming van de watergangen langs het tracé, de beperkte strook van ontgraving, het ontbreken van een ecologische doelstelling voor de watergangen, het geringe aantal zinkers dat wordt gelegd en de zorgvuldige aanlegwijze is de invloed van het voorkeustracé, MMA en het VKA beperkt en beoordeeld als licht negatief (-).

Beïnvloeding bodemkwaliteit door boorspoeling

Het achterblijven van de boorvloeistof rond de aangebrachte leiding geeft geen risico's voor mens en dier, maar is wel een bodemvreemd materiaal. Omdat de boorvloeistof niet verontreinigd is, is het effect als licht negatief beoordeeld (-).

Natuur**Beschermde gebieden****POG/ EVZ**

Verschillende Provinciale Ontwikkelingszones Groen (POG) en ecologische verbindingzones (EVZ) ondervinden licht tot negatieve effecten als gevolg van ruimtebeslag en vergraving (-). Tevens treden lichte effecten van verstoring op in deze gebieden (-).

Archeologie**Aantasting archeologische terreinen en bekende vindplaatsen**

De archeologische terreinen in het gebied bestaan uit archeologische vindplaatsen met bewoning uit verschillende archeologische perioden. Voor negen terreinen geldt dat deze doorsneden worden door de werkstrook en dat is voor al deze terreinen bedreigend. De vindplaatsen liggen allemaal aan of net onder de bouwvoor en bij het bewerken van de werkstrook worden deze waarden bedreigd. Deze invloed van de drie alternatieven is licht negatief beoordeeld (-).

Potentieel archeologisch waardevol en zeer waardevol gebied

De aanleg van het tracé voert door potentieel archeologische waardevol en zeer waardevol gebied. Deze invloed van de drie alternatieven is licht negatief beoordeeld (-).

Ruimtelijke omgeving**Beïnvloeding landbouw en landbouwgronden**

Elf bestaande locaties/ afsluiterlocaties op het tracé worden uitgebreid. Het extra ruimtebeslag van de uitbreiding van de (afsluiter)locaties op agrarisch grondgebied ligt in de orde grootte van 2.500 m². Vanwege deze permanente invloed van de uitbreiding van de (afsluiter)locaties in alle drie de alternatieven wordt dit licht negatief gewaardeerd (-).

Externe veiligheid

Gasunie heeft de leidingen zodanig ontworpen dat de 10⁻⁶ contour voor het plaatsgebonden risico 'op de leiding' ligt. Voor de leidingparameters zoals opgenomen in de tabel met leidingeigenschappen geldt dat het plaatsgebonden risico op elke willekeurige afstand van de leiding lager is dan 10⁻⁶ per jaar, zodat de aan te leggen leiding geen beperkingen oplegt aan de omgeving (anders dan een zakelijk rechtstrook). Dit is voor alle alternatieven neutraal beoordeeld (0).

Het groepsrisico neemt toe door de aanleg van de aardgastransportleiding. Deze toename geldt voor alle alternatieven en is licht negatief beoordeeld (-).

Geluid, trillingen en lucht**Geluidshinder aanlegfase**

Binnen de toetsingszone ligt in Duitsland één geluidsgevoelige bestemming (Haus Groevenkamp). Dit huis ligt op de 120 m toetsingslijn. Ter plaatse van dit huis zal tijdens de aanleg van de aardgastransportleiding sprake zijn van enige geluidhinder. Deze tijdelijke invloed van alle drie de alternatieven is licht negatief beoordeeld (-).

LEEMTEN IN KENNIS EN VERVOLG

Bij het opstellen van dit MER zijn een beperkt aantal leemten in kennis geconstateerd. De aard en omvang van de leemten in kennis staan een oordeel over de aardgastransportleiding Odiliapeel - Schinnen niet in de weg. De beschikbare informatie is voor alle relevante aspecten voldoende voor het zichtbaar maken van de verschillen in effecten tussen de referentiesituatie, het voorkeurstracé, het voorkeursalternatief en het MMA.

Op grond van de Wet milieubeheer bestaat binnen de m.e.r.-procedure een verplichting tot het opstellen en uitvoeren van een evaluatieprogramma. Een evaluatieprogramma wordt gelijktijdig met het m.e.r.-plichtige besluit, in het geval van dit project, de Gww-vergunning, de Wbr-vergunningen en vrijstelling of (partiële) herziening van diverse bestemmingsplannen, vastgesteld. Doel van het evaluatieprogramma is om te bezien of de werkelijke (milieu)effecten overeenkomen met de effecten zoals die in het MER zijn beschreven. In het MER is een voorzet gedaan voor de aspecten en criteria die in een evaluatieprogramma ingepast en door het bevoegde gezag uitgevoerd kunnen worden.

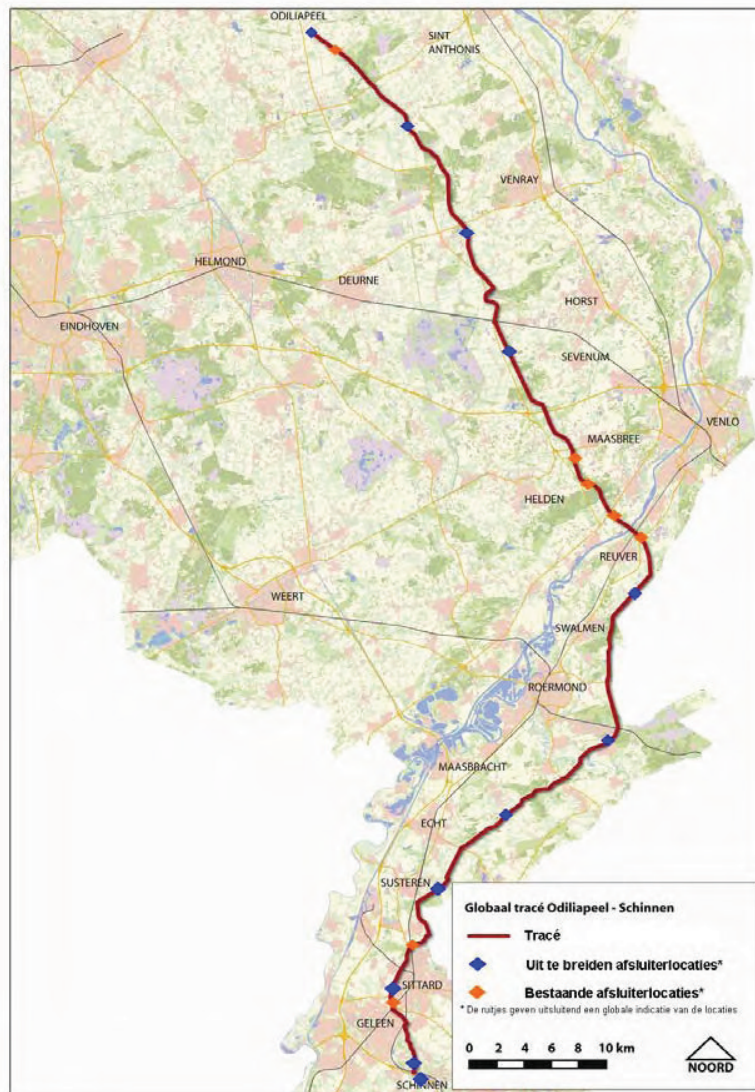
HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1 WAAROM DIT MER

Gasunie is voornemens om tussen Odiliapeel en Schinnen een aardgastransportleiding te realiseren. In Figuur 1.1 is het traject Odiliapeel – Schinnen weergegeven.

Figuur 1.1

Traject waar dit milieueffectrapport over gaat: Odiliapeel - Schinnen

Het startpunt van de nieuwe leiding ligt in de gemeente Sint Anthonis, net ten oosten van de kern Odiliapeel (gemeente Uden). Dit is tevens het eindpunt van de leiding van Beuningen naar Odiliapeel⁶. De leiding eindigt iets ten westen van Schinnen in de gemeente Schinnen. Vandaar de naamgeving Odiliapeel – Schinnen.

MILIEUEFFECTRAPPORTAGE (M.E.R.)

De realisatie van een aardgastransportleiding is m.e.r.-plichtig indien deze een diameter van meer dan 80 cm en een lengte van meer dan 40 kilometer heeft. In onderstaand tekstkader is de tekst uit het Besluit m.e.r. opgenomen waarin de m.e.r.-(beoordelings)plicht is verwoord. Tevens is er de mogelijkheid dat het voornemen m.e.r.-beoordelingsplichtig is vanwege de onttrekking van grondwater bij de aanleg van de leiding.

ONDERDEEL C VAN DE BIJLAGE BIJ HET BESLUIT MILIEUEFFECTRAPPORTAGE 1994 (M.E.R.-PLICHT)

Categorie 8:

De aanleg van een buisleiding voor het transport van gas, olie of chemicaliën is m.e.r.-plichtig in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een buisleiding met een diameter van meer dan 80 centimeter en een lengte van meer dan 40 kilometer.

De besluit-m.e.r.-plicht is volgens het Besluit m.e.r. (kolom 4) gekoppeld aan het besluit, bedoeld in artikel 94, eerste lid, en 95 van het Mijnbouwbesluit dan wel van het besluit bedoeld in artikel 2, van de Wet beheer Rijkswaterstaatswerken.

De plan-m.e.r.-plicht is volgens het Besluit m.e.r. (kolom 3) gekoppeld aan de structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2, 2.3 en 5.1 van de Wet ruimtelijke ordening, en de plannen, bedoeld in de artikelen 3.1 en 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet.

ONDERDEEL D VAN DE BIJLAGE BIJ HET BESLUIT MILIEUEFFECTRAPPORTAGE 1994 (M.E.R.-BEOORDELINGSPLICHT)

Categorie 15.1:

Bronbemalingen bij bouwputten, bodemsaneringen en proefprojecten voor waterwinning dan wel wijziging of uitbreiding daarvan zijn m.e.r.-beoordelingsplichtig in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een hoeveelheid water van 3 miljoen m³ of meer per jaar.

De mogelijke m.e.r.-beoordelingsplicht is volgens het Besluit m.e.r. (kolom 4) gekoppeld aan het besluit bedoeld in artikel 14, eerste lid, van de Grondwaterwet.

De besluit-m.e.r.-procedure voor het realiseren van de aardgastransportleiding tussen Odiliapeel en Schinnen is voor het kruisen van de Maas gekoppeld aan het besluit van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) en de Grondwaterwet (Gww). Uit de prognose van het waterbezwaar blijkt dat de hoeveelheid te onttrekken water meer dan 3 miljoen m³ per jaar bedraagt⁷. Hierbij is uitgegaan van een robuust ontwerp. Voor de herziening van bepaalde bestemmingsplannen geldt bovendien de plan-m.e.r.-procedure. In 2006 is het Besluit m.e.r. aangepast. In de paragraaf 1.2 wordt ingegaan op deze wijzigingen en de consequenties voor de te doorlopen procedure.

⁶ Voor het tracé Beuningen - Odiliapeel is separaat een m.e.r.-procedure doorlopen, zie MER Aanleg Aardgastransportleiding Beuningen-Odiliapeel (MER 7), ARCADIS, d.d. 31-1-08. Deze is afgerond met het toetsingadvies van de commissie m.e.r. in de zomer van 2008.

⁷ Prognose van het waterbezwaar, door ARCADIS, d.d. 1 februari 2008, met kenmerk 110623/ce8/1b8/000515 en Achtergrondrapport Water en Bodem bij dit MER.

Procedure tot nu toe

Op 29-02-08 is met de bekendmaking van de startnotitie in de Nederlandse Staatscourant de m.e.r.-procedure van start gegaan. De startnotitie heeft ten behoeve van de inspraak gedurende zes weken ter inzage gelegen (van vrijdag 9 mei 2008 tot en met donderdag 19 juni 2008). Omdat een deel van het tracé mogelijk milieueffecten op Duits grondgebied tot gevolg heeft, heeft de startnotitie ook in Duitsland ter inzage gelegen, zodat ook vanuit Duitsland ingesproken kon worden. Mede op basis van de inspraakreacties op de startnotitie heeft de Commissie voor de Milieueffectrapportage adviesrichtlijnen voor de inhoud van dit MER uitgebracht op 30-06-08 aan de bevoegde gezagen.

De diverse bevoegde gezagen hebben de richtlijnen voor de inhoud van dit MER vastgesteld. Dit MER is mede aan de hand van deze richtlijnen opgesteld. In bijlage 5 is aangegeven waar de verschillende onderwerpen uit de richtlijnen in dit MER zijn verwerkt.

Hieronder zijn de hoofdpunten van het advies benoemd:

HOOFDPUNTEN RICHTLIJNEN

- Een onderbouwing van het voorkeurstracé (*zie hoofdstuk 3*).
- Een adequate gebieds- en effectbeschrijving op lokaal niveau voor beschermde gebieden, waaronder Natura 2000-gebieden, EHS-gebieden en aardkundig en landschappelijk waardevolle doorkruisingen van gebieden (*zie hoofdstuk 3 en 5*).
- Een beschrijving van de effecten van de verschillende alternatieven op de veiligheid van mensen (plaatsgebonden risico en groepsrisico). De risicoschattingen dienen gemaakt te worden zoals wettelijk is voorgeschreven (*Zie paragraaf 5.7.1 Externe veiligheid en het achtergrondrapport Kwantitatieve Risicoanalyse*).
- Een heldere samenvatting die zelfstandig leesbaar is en een goede afspiegeling is van de inhoud van het MER (*zie samenvatting*).

Na inspraak en advies zal de Commissie voor de Milieueffectrapportage dit MER toetsen aan de Richtlijnen, op juistheid en volledigheid van informatie en de wettelijke regels voor de inhoud van een MER. De bevoegde gezagen gebruiken dit toetsingsadvies vervolgens bij de besluitvorming over de vergunningen in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) en de Grondwaterwet (Gww) en de besluitvorming over de (partiële) herziening van diverse bestemmingsplannen.

DOEL M.E.R.-PROCEDURE

Dit MER is een hulpmiddel voor de besluitvorming over de aanleg van toekomstige leidingen van Odiliapeel naar Schinnen. Het MER heeft tot doel om het milieubelang een volwaardige rol te laten spelen bij de belangenafweging. De m.e.r.-procedure en met name de rol van de Commissie voor de Milieueffectrapportage geeft alle belanghebbenden de garantie dat de besluitvorming een toetsbare weg doorloopt, waarbij inspraak en advies wezenlijke elementen zijn.

Noord-Zuid project

Het project Odiliapeel – Schinnen maakt deel uit van een groter project genaamd 'Noord-Zuid project'. Vanwege de omvang en fasering van het Noord-Zuid project is een onderverdeling in deeltrajecten gemaakt, waarbij voor de afzonderlijke trajecten een m.e.r.-procedure wordt doorlopen. Dit milieueffectrapport gaat over deeltraject Odiliapeel-Schinnen. In hoofdstuk 3 wordt nader op dit deeltraject ingegaan.

1.2

RELATIE MET DE PLAN-M.E.R-PROCEDURE

Voor de aanleg van de aardgastransportleiding van Odiliapeel – Schinnen wordt de besluit-m.e.r.-procedure gevolgd. Voor de herziening van de bestemmingsplannen is echter ook de plan-m.e.r.-procedure van toepassing. Onderstaand wordt nader ingegaan op de relatie met de plan-m.e.r.-procedure.

Implementatie SMB-richtlijn in de Nederlandse wet- en regelgeving

Per 29 september 2007 is de Europese richtlijn nummer 2001/42/EG betreffende de milieubeoordeling van plannen en programma's (ook wel Strategische Milieubeoordeling (SMB) genoemd) geïmplementeerd in de Wet milieubeheer (Wm) en het hieraan gekoppelde Besluit m.e.r. 1994. Er bestaan daarmee in de Nederlandse wetgeving nu twee soorten milieueffectrapportages (m.e.r.):

- M.e.r. voor projecten (besluit-m.e.r.).
- M.e.r. voor plannen (plan-m.e.r.).

De **besluit-m.e.r.** betreft de oorspronkelijke 'm.e.r.'. In het Besluit m.e.r. is de project-m.e.r.-plicht veelal gekoppeld aan m.e.r.-(beoordelings)plichtige vergunningen (zie Besluit m.e.r., kolom 4 bijlage C en D). Slechts in sommige gevallen waar een dergelijke vergunning ontbreekt, is de m.e.r.-plicht gekoppeld aan het ruimtelijk plan dat als laagste in de hiërarchie is en het meest concreet is.

De **plan m.e.r.** geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen indien het betreffende plan een kader vormt voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten en/of er voor het betreffende plan een passende beoordeling moet worden opgesteld op grond van de artikelen 6 en 7 van de Habitatrictlijn (richtlijn nr. 92/43/EEG) (zie Besluit m.e.r., kolom 3 bijlage C en D).

In het Besluit m.e.r. van september 2006 is voor de aanleg van een aardgastransportleiding de besluit-m.e.r.-plicht gekoppeld aan de benodigde vergunningen in het kader van de Mijnbouwwet, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr). Voor het ruimtelijk plan (bestemmingsplan) geldt een plan-m.e.r.-plicht.

De m.e.r.-procedure voor het project Odiliapeel-Schinnen

Het project Odiliapeel – Schinnen is plan-m.e.r.-plichtig omdat voor het realiseren van de aardgastransportleiding tussen Odiliapeel – Schinnen bestemmingsplannen herzien dienen te worden. Deze bestemmingsplannen kunnen een kader vormen voor besluit-m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) en Grondwaterwet (Gww).

**PROJECT-M.E.R. OMVAT
PLAN-M.E.R.!**

Voor de aanleg van de aardgastransportleiding Odiliapeel – Schinnen wordt de besluit-m.e.r.-procedure gevolgd. In de Wet milieubeheer (art. 14.4b) is gesteld dat wanneer voor een activiteit tegelijkertijd een plan- en een besluit-m.e.r.-plicht geldt, de besluit-m.e.r.-procedure moet worden doorlopen. Voor de aanleg van de aardgastransportleiding Odiliapeel - Schinnen wordt daarom de besluit-m.e.r.-procedure gevolgd

1.3 GRENDOERSCHRIJDENDE EFFECTEN

Grensoverschrijdende effecten

Voor m.e.r.-plichtige projecten, die voorzien zijn binnen een afstand van 5 kilometer van de landsgrens gelden de regels van het ESPOO-verdrag⁸. Delen van het tracé Odiliapeel – Schinnen vallen binnen deze afstand, zoals aangegeven in de volgende afbeelding. De buurlanden, zowel Duitsland als België (Vlaanderen), dienen geïnformeerd te worden over het project en de grensoverschrijdende effecten.

DUITSLAND

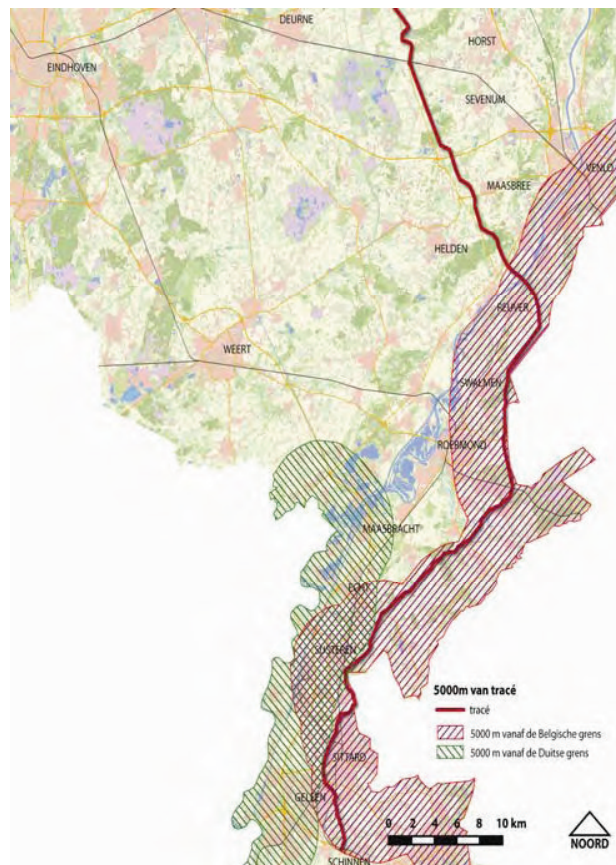
Dit gebeurt voor Duitsland op basis van de in het Duits vertaalde Nederlandse producten: de Startnotitie, de samenvatting van het MER en de relevante tekstdelen van de effectbeschrijving. Deze stukken worden ter inzage gelegd bij de relevante partijen in Duitsland. Hoofdstuk 6 van dit MER gaat specifiek in op de grensoverschrijdende effecten in Duitsland.

BELGIË

Uit de startnotitie is gebleken dat de aanleg van de gasleiding geen grensoverschrijdende invloed in België heeft. Door de Belgische bevoegde gezagen is dit bevestigd. Daarom wordt de procedure in Vlaanderen niet doorlopen. In bijlage 10 van dit MER is de brief van het bevoegd gezag uit Vlaanderen opgenomen, die dit bevestigd.

Figuur 1.2

Delen van het tracé die binnen 5 km van de grenzen liggen

⁸ Het Verdrag inzake milieueffectrapportage in grensoverschrijdend verband en van de Aanhangsels I, II, III, IV, V, VI en VII, ondertekend te Espoo op 25 februari 1991

1.4**BETROKKEN PARTIJEN EN PROCEDURE*****Initiatiefnemer***

Als initiatiefnemer van het realiseren van de nieuwe aardgastransportleiding Odiliapeel – Schinnen treedt op:

N.V. Nederlandse Gasunie

Concourslaan 17

Postbus 19

9700 MA Groningen

Contactpersoon: de heer L.J. Lambers

N.V. NEDERLANDSE GASUNIE

Ingegeven door de liberalisatie van de Nederlandse gasmarkt is Gasunie sinds 1 juli 2005 gesplitst in twee onafhankelijke bedrijven:

- **N.V. Nederlandse Gasunie:** dit bedrijf richt zich op transport en opslag van aardgas en heeft als aandeelhouder de Nederlandse Staat. De N.V. Nederlandse Gasunie is primair een gastransportbedrijf. De hoofdtaak is het besturen, onderhouden en aanpassen (renovatie en nieuwbouw) van het gastransportsysteem. Het bedrijf is eigenaar van en beheert een van de grootste gasleidingnetwerken in Europa (circa 12.000 km). Gasunie wil op efficiënte en duurzame wijze haar diensten leveren binnen de integrerende Europese vrije markt.
- **Gasterra BV:** dit bedrijf richt zich op de handel in gas en heeft als aandeelhouders Shell, ExxonMobil en de Nederlandse Staat. Dit bedrijf heeft geen rol in het Noord-Zuid project.

Binnen N.V. Nederlandse Gasunie zijn de dochter Gas Transport Services (GTS) en de divisie Bouw en Beheer verantwoordelijk voor de realisatie van het Noord-Zuid project:

- **GTS** is een 100% dochter van de N.V. Nederlandse Gasunie. Op grond van de Gaswet is in 2004 GTS aangewezen als onafhankelijk beheerder van het landelijk gastransportnet. GTS is verantwoordelijk voor het beheer, de werking en de ontwikkeling van het landelijke transportnet op een economische basis. Zij zorgt voor voldoende transportcapaciteit, balancering van het net en aansluiting op andere netten. GTS heeft bijzondere verantwoordelijkheden voor publieke taken met betrekking tot het kleine aardgasveldenbeleid en leveringszekerheid voor Nederland.
- **Bouw en beheer** is verantwoordelijk voor het fysieke beheer van het gastransportnet. Hiertoe voert zij onder andere aanpassingen aan het transportsysteem en onderhoudswerkzaamheden uit.

Bevoegd gezag**BESLUIT-M.E.R.-PROCEDURE**

De besluit-m.e.r.-plichtige besluiten met betrekking tot de aanleg van de aardgastransportleidingen worden genomen door het wettelijk bevoegd gezag. In paragraaf 1.1 is reeds aangegeven dat de m.e.r.-procedure gekoppeld is aan de te verlenen Wbr-vergunningen van Rijkswaterstaat en voor de Gww-vergunningen de provincies Noord-Brabant en Limburg.

PLAN M.E.R.-PROCEDURE

Zoals in paragraaf 1.2 is aangegeven, is de plan-m.e.r.-plicht van toepassing voor de ruimtelijke plannen, de bestemmingsplannen, die een kader vormen voor de Wbr-vergunningen. Omdat een m.e.r.-procedure wordt uitgevoerd voor de gehele activiteit, zijn de gemeenten Sint Anthonis, Venray, Horst aan de Maas, Sevenum, Maasbree, Kessel,

Venlo, Beesel, Roermond, Roerdalen, Echt-Susteren, Sittard-Geleen en Schinnen bevoegd gezag in het kader van de plan-m.e.r.-procedure.

**BUREAU ENERGIE
PROJECTEN (BEP)
COÖRDINEERT**

Bureau Energie Projecten (BEP) heeft zich bereid verklaard om de afstemming van de m.e.r.-procedures namens de bevoegde gezagen te coördineren.

BEP is een samenwerkingsverband tussen de ministeries van EZ, VROM en LNV en heeft als doel de besluitvorming van grote energieprojecten te ondersteunen. BEP is ondergebracht bij SenterNovem, een agentschap van het ministerie van EZ. Alle bevoegd gezagen hebben ingestemd met een coördinerende rol van BEP.

COMMISSIE M.E.R. TOETST

Commissie voor de milieueffectrapportage

De Commissie voor de Milieueffectrapportage (hierna: Commissie m.e.r.) heeft het bevoegd gezag na inspraak en advies op de startnotitie in een advies over de Richtlijnen geadviseerd welke onderwerpen in het MER aan de orde moeten komen. Na inspraak en advies op dit MER toetst de Commissie m.e.r. of het MER aan de richtlijnen en aan de wet voldoet. Haar bevindingen rapporteert zij in een toetsingsadvies.

Inspraak en richtlijnen

Schriftelijke inspraakreacties over dit MER kunnen worden verzonden naar:

SenterNovem, Bureau Energieprojecten (BEP)
o.v.v. Aardgastransportleiding Odiliapeel – Schinnen
Postbus 93144
2509 AC Den Haag
Contactpersoon: de heer C. van den Bosch

Overige belanghebbenden

De Vlaamse overheid heeft in een brief van d.d. 29 mei 2008 laten weten geen effecten op Vlaams grondgebied te verwachten en derhalve niet noodzakelijk achtte om nog langer bij de m.e.r.-procedure betrokken te blijven (zie bijlage 10: Betrokkenheid Vlaamse overheid bij m.e.r.).

1.5

VERVOLG

Dit MER dient ter ondersteuning van de besluitvorming over de nieuwe aardgasleidingstransportleiding en zal ter inzage liggen, ook gezamenlijk met de aangepaste bestemmingsplannen en de vergunningaanvragen in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) en de Grondwaterwet (Gww).

In de nadere planvorming wordt invulling gegeven aan nadere details van de uitvoering (dit MER is gebaseerd op de hoofdlijnen van de uitvoeringswijze). Hierover wordt door Gasunie afstemming gezocht met de gemeenten – naast de benodigde procedurele contacten rondom benodigde vergunningen en / of ontheffingen.

1.6

LEESWIJZER

Dit MER is ingedeeld in twee delen, een deel A en een deel B. Deel A bestaat uit de hoofdstukken 1 t/m 4 en bevat informatie die nodig is voor de besluitvorming; zoals probleemanalyse, de voorgenomen activiteit en varianten en de vergelijking van effecten.

In deel B, bestaande uit de hoofdstukken 5 t/m 8, is alle onderbouwende basisinformatie beschreven; zoals de referentiesituatie en effectbeschrijving, het beleidskader, leemten in kennis en aanzet voor een evaluatieprogramma.

Deel A: Besluitvorming

In hoofdstuk 2 wordt de achtergrond van het totale Noord-Zuid project toegelicht en wordt ingegaan op de reden waarom nieuwe leidingen noodzakelijk zijn. Tevens wordt ingegaan op de opsplitsing in meerdere deeltrajecten. Het hoofdstuk wordt afgesloten met de doelstellingen en een aantal uitgangspunten en randvoorwaarden vanuit het beleid. Hiermee houdt Gasunie rekening bij de realisatie van haar nieuwe leidingen.

In hoofdstuk 3 'Voorgenomen activiteit' wordt de voorgenomen activiteit toegelicht. Hier is te zien waar en hoe Gasunie de nieuwe aardgastransportleiding wil laten lopen en hoe deze tracékeuze tot stand is gekomen.

In hoofdstuk 4 'Vergelijking van het de alternatieven en MMA' worden de effecten van de alternatieven vergeleken met de referentiesituatie. Tevens wordt het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) behandeld.

Deel B: Onderbouwing

Hoofdstuk 5 'Gebieds- en effectenbeschrijving leidingstracé' bevat de beschrijving van de omgeving (bestaand en autonoom). Daarnaast zijn de effecten als gevolg van de aanleg en het gebruik van de aardgastransportleiding beschreven en beoordeeld voor het voorkeurstracé, het voorkeursalternatief (VKA) en het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA).

Hoofdstuk 6 'Effectbeschrijving leidingstracé op Duits grondgebied' gaat in op de effecten van het leidingstracé op Duits grondgebied.

In hoofdstuk 7 'Beleidskader, te nemen besluiten en procedures' is een beschrijving gegeven van relevant beleid op Europees, landelijk, provinciaal, gemeentelijk en waterschapsniveau. Daarnaast zijn te nemen besluiten procedures en het interne veiligheids- en milieubeleid van Gasunie beschreven.

In hoofdstuk 8 wordt ingegaan op de leemten in kennis die tijdens het MER onderzoek zijn geconstateerd en wordt tevens een aanzet voor het evaluatieprogramma gegeven.

Bijlagen

In dit document zijn de volgende bijlagen opgenomen:

- Bijlage 1 Verklarende woordenlijst.
- Bijlage 2 Brief Ministerie Economische Zaken: Verklaring van nationaal belang.
- Bijlage 3 Aanlegmethoden voor de aardgastransportleidingen.
- Bijlage 4 Overzicht van kruisingen in het voorgenomen tracé.
- Bijlage 5 Relatie richtlijnen en MER.

- Bijlage 6 Maatgevende kenmerkenkaart.
- Bijlage 7 Kaart Noord-Zuid project.
- Bijlage 8 Figuren effectbeoordeling.
- Bijlage 9 Archeologie-convenant RACM en Gasunie.
- Bijlage 10 Betrokkenheid Vlaamse overheid bij m.e.r.-procedure.
- Bijlage 11 Literatuurlijst.

Daarnaast vormen een aantal achtergrondrapporten bij dit MER belangrijke achterliggende informatie. In de tekst van dit MER zal naar deze achtergrondrapporten worden verwezen.

Het betreft:

- Achtergrondrapport Natuur
- Passende Beoordeling
- Odiliapeel – Hommelhof, Onderzoek flora en fauna in kader van natuurwetgeving en MER
- Hommelhof – Zuid Limburg, Onderzoek flora en fauna in kader van natuurwetgeving en MER
- Achtergrondrapport Water en Bodem
- Achtergrondrapport Tracéafweging Oost - West
- Kwantitatieve Risicotoetsing tracé Odiliapeel – Schinnen
- Aardgastransportleidingstracé Odiliapeel – Hommelhof (A665), Archeologisch vooronderzoek: bureaustudie ten behoeve van de MER-procedure
- Aardgastransportleidingstracé Hommelhof – Schinnen (A665), Archeologisch vooronderzoek: bureaustudie ten behoeve van de MER-procedure

Literatuurverwijzingen worden in het MER met behulp van een nummer weergegeven: [i], [ii], [iii] et cetera. Dit nummer correspondeert met de nummers in de literatuurlijst die is opgenomen in bijlage 11.

HOOFDSTUK 2

Achtergronden en doelstellingen

2.1

INLEIDING

Zoals is hoofdstuk 1 is aangegeven, maakt het traject Odiliapeel – Schinnen deel uit van een groter project. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de achtergronden van het totale project. In bijlage 7 is de gewenste uitbreiding op kaart weergegeven.

In paragraaf 2.2 wordt achtereenvolgens een nadere toelichting gegeven op het huidige gastransportnet en de algemene ontwikkelingen in de gasmarkt.

In paragraaf 2.3 wordt de recente toename van de vraag naar transportcapaciteit beschreven en de wijze waarop de noodzakelijke additionele transportcapaciteit kan worden gerealiseerd. De in paragraaf 2.3.1 beschreven toename van de vraag is een zekere ontwikkeling.

Naast de zekere ontwikkelingen zoals beschreven in paragraaf 2.3 noodzaken ook diverse in de planningsfase verkerende projecten tot uitbreiding van het transportsysteem. In paragraaf 2.4 wordt beschreven hoe het gekozen tracé kan worden uitgebreid voor deze in de planningsfase verkerende projecten. Bovendien wordt beargumenteerd waarom het, op basis van de zekere ontwikkelingen gekozen tracé, ook voor de in de planningsfase verkerende projecten de meest optimale oplossing biedt.

In paragraaf 2.5 wordt de integrale oplossing beschreven, rekening houdend met de zekere ontwikkelingen en met de in de planningsfase verkerende projecten. Deze integrale oplossing is opgesplitst in deeltrajecten, waarbij per deeltraject een m.e.r.-procedure wordt doorlopen (zie kader in paragraaf 1.1).

In paragraaf 2.6 worden de voorgenomen activiteiten en doelstellingen voor het project Odiliapeel – Schinnen toegelicht.